

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

17 червня 2021 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У відповідь на мою пропозицію надійшло 11 згод від народних депутатів, що спільно з моєю пропозицією є 12, тобто більше половини від затвердженого Верховною Радою України кількісного складу комітету. Отже, можемо сьогодні відповідно до Закону "Про комітети Верховної Ради України" проводити засідання Комітету з питань правової політики в режимі відео-конференції.

Давайте ми зареєструємося, хто у нас сьогодні присутній на засіданні комітету.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний. Пане Сергію Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Власенко. Немає.

Народний депутат Демченко. Немає поки що.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – присутній.

Народний депутат Макаров. Немає.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Поки немає.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Немає.

Народний депутат Пузанов. Соколов. Немає.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій. Не бачу.

Фріс. Немає.

Шпенюв. Немає.

Рахуємо. 12 членів комітету наразі присутні. Кворум є. Можемо розпочинати. Оголошую засідання комітету відкритим.

Вас всім був запропонований порядок денний. Тобто ми продовжуємо розгляд законопроекту 4533 до другого читання.

Є пропозиція, шановні колеги, за основу і в цілому запропонований порядок денний.

Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто 12 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято. Порядок денний прийнятий в цілому.

Шановні колеги, з урахуванням того, що не доєднався секретар комітету, я пропоную передати ці повноваження, поки до нас не доєднався Олег Макаров, народному депутату Вельможному. Ніхто не заперечує? Це під стенограму, можемо не голосувати.

Добре. Тоді переходимо до розгляду питань порядку денного. Передаю слово Ользі Володимирівні Совгирі.

Будь ласка, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, ми вчора з вами розглянули згідно з тим запропонованим планом, про який я говорила, комітетські поправки до законопроекту 4533 і ті поправки, які пропонувалися до обговорення. Тепер, власне, якщо є автори поправок, які не враховані або враховані частково, то прошу висловитися, якщо є бажання щось обговорити.

_____. У мене є бажання щодо правок.

СОВГИРЯ О.В. Це ваші правки?

_____. Авторів я кажу.

СОВГИРЯ О.В. Ну, давайте ми спочатку заслухаємо авторів правок, я думаю, що це буде правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми запросили всіх авторів правок на сьогоднішній комітет. Чи є хтось з авторів правок, хто наполягає на своїх поправках? Я так не бачу, щоб хтось доєднався... *(Не чути)*

СОВГИРЯ О.В. Добре. Колеги, у мене тоді пропозиція поставити на голосування ту таблицю, яка винесена на обговорення сьогоднішнє, і відповідно проголосувати цю таблицю, якщо немає авторів правок. Тому що я знаю, що багато хто поспішає і може не бути кворуму у нас.

МАСЛОВ Д.В. У мене є заперечення щодо правок. Я хочу, щоб комітет заслухав мої заперечення до правок. І будуть пропозиції по відхиленню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Денис, вам слово. Які правки?

МАСЛОВ Д.В. Дякую, пане головуючий.

Правка номер 936 пана Юрчишина, яку пропонується врахувати повністю. Щодо цієї правки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, ще раз номер?

МАСЛОВ Д.В. 936 правка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене ця правка Князевича.

МАСЛОВ Д.В. Ну, у мене в таблиці 936-а - Юрчишина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, яка у вас? Може, ви маєте на

увазі поправку 938 Юрчишина?

МАСЛОВ Д.В. В мене вона по таблиці була 936-а, може бути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Була ще вчора перед комітетом, була ще раз розіслана таблиця. Тому це, мабуть, 938-а. Це щодо конкурсних засад, відбору.

МАСЛОВ Д.В. Так і є. Велика така пропозиція, яка повністю врахована. Починається зі слів: "доповнити підпункт 6 пункту 6 розділу VII "Прикінцеві, перехідні положення". Все вірно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

МАСЛОВ Д.В. Дивіться, колеги, перш за все, що я маю зауважити: що на мою думку, включення питання конкурсного відбору і відповідних пропозицій до другого читання по питаннях конкурсного відбору на посади суддів Конституційного Суду порушує статтю 116 Регламенту, тому що дані пропозиції не відповідають у тому числі предмету правового регулювання цього законопроекту.

Тому навіть з процесуальних, так би мовити, з регламентних питань ми не можемо розглядати цю правку і приймати її.

Тепер щодо змісту цієї правки. Якщо потрібно, я більш детально по 116-й поясню. Тепер що стосується самого змісту цієї правки. На жаль, автор правки не з'явився, тому що в мене були як би запитання і заперечення. Щодо неї.

А так запропонованою пропозицією не встановлено, протягом якого часу комісія має опублікувати своє рішення про допуск до участі в конкурсі; списки рекомендованих кандидатів, методику проведення та процедуру

конкурсів на наступний день, через неділю, через тиждень, не встановлено.

Друге. Під час проведення співбесіди в межах конкурсу там зазначено, що комісія може давати претендентам тематичні завдання, пов'язані з необхідними для судді Конституційного Суду компетенціями. При тому звертаю увагу, що немає застережень, що тематичні завдання давали окремим кандидатам чи всім кандидатам, виходячи з формулювань цієї пропозиції, не зрозуміло. Таким чином, може бути дискримінація: по відношенню до когось дається тематичне завдання, по відношенню до іншого - не дається.

Я вважаю, що якщо тематичне завдання дається, то воно має даватися всім кандидатам, а не виборочно, так, як дає можливість відповідно конструкція цієї пропозиції. Там за цією пропозицією комісія взагалі не має права витребувати будь-які документи додаткові для перевірки будь-яких обставин. Ну, я особисто вважаю, що комісія мала б користуватися такими повноваженнями, мала бути наділена такими повноваженнями для того, щоб встановити, чи дійсно особа відповідає всім вимогам до такого високого звання.

Далі. Для членів конкурсної комісії, яка проводить конкурс, взагалі не встановлюються правила роботи з інформацією з обмеженим доступом. Немає заборони розголошувати персональні дані кандидатів. Відсутні правила врегулювання конфлікту інтересів. Вони можуть, ну, в принципі, все що завгодно робити і все. А це має бути, тому що може бути інформація з обмеженим доступом до персональних даних.

Якщо ви звернете увагу, то питання застосування персональних даних, по цій пропозиції, там лише в частині публікацій, а жодним чином не стосується роботи членів конкурсної комісії з такими персональними даними.

Ну, питання щодо подальшої роботи комісії. Пропонується, щоб після її формування комісія сама вирішувала питання припинення повноважень її

членів, ну, з чітко зазначених підстав. Там зазначено виключно перелік посад. При цьому, на мою думку, якщо особа не з'являється до участі в комісії або перешкоджає роботі комісії, я вважаю, що доцільно надати і такі повноваження комісії так само припиняти повноваження її членів, а не виключно ті підстави, які є: за власним бажанням, припинення громадянства і так далі.

Це щодо цієї правки, пропозиції. Тому я вважаю, що вона взагалі не допрацьована. Вона не може дійсно... Ну, вона не допрацьована належним чином, і в такому вигляді ми її не можемо враховувати. Ну і плюс 116, порушення норм Регламенту.

Дякую. Все щодо цієї пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, я вам поясню, що зараз відбувається.

По-перше, по 116 статті, ми підняли стенограму, головуючий оголосив про те, що буде відкрита можливість доопрацювання цього законопроекту по 116 статті Закону "Про Регламент Верховної Ради".

Тепер про те, що відбувається. Пан Денис очолює робочу групу, яка намагається четвертий місяць розробити хоч якусь модель, яка би передбачала конкурсні засади відбору суддів Конституційного Суду, хоч щось. Жодної правки до цього законопроекту пан Денис, на жаль, не подав. Натомість він вважає, що та правка, яка напрацьовувалася... Я знаю, звідки взята правка, яка подана паном Юрчишиним, це Центр політико-правових реформ. Ця правка напрацьовувалася протягом трьох років цим центром. Правка обговорювалася з багатьма експертами і фахівцями. Тому всі ті зауваження, які подав пан Денис, абсолютно є безпідставними, правка є ґрунтовною. І всі процедурні моменти, які в ній не враховані, вони передані на розгляд відповідно тієї конкурсної комісії, яка буде проводити

відповідний конкурс, і вони носять досить такий дрібний процедурний характер, який не підлягає врегулюванню на рівні закону.

І у мене зустрічна є, колеги, пропозиція. Оскільки у нас є робоча група, яка працює дуже довго, яка постійно збирає експертів, ці експерти звертаються до мене із запитанням, чому четвертий місяць роботи робочої групи по одній нормі законопроекту - нічого абсолютно не видається на гора? Чому від цієї робочої групи не подано жодної поправки до законопроекту про конституційну процедуру?

Я прошу на наступному засіданні комітету заслухати робочу групу, яка працює над конкурсною процедурою. Це актуально, тому що Президент України і Голова Верховної Ради зустрічалися із Президентом Венеційської комісії і обговорювали, зокрема, питання добору суддів Конституційного Суду України.

У мене все. Я прошу цю правку підтримати. Дякую.

МАСЛОВ Д.В. Пане головуючий, оскільки мене згадали, я відповідно хотів би відреагувати на цей емоційний виступ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ми зараз не будемо... Пане Денисе, я зараз надам вам слово, я зараз надам вам слово. Просто прохання, ми зібралися дещо з іншого питання, аніж робота робочої групи. Щодо поправки пана Юрчишина, пане Денис, ви висловилися. Пані Ольго, щодо роботи робочої групи, ми це питання будемо визначати потім, після того, як розглянемо це питання. І на якому це буде засіданні комітету, це будемо вже визначатися після завершення цього комітету. Тобто давайте ці питання не змішувати.

Пане Денис, вам слово.

МАСЛОВ Д.В. Дякую. На жаль, я не почув жодної фахової відповіді,

окрім загальних фраз про те, що все там дрібне і таке інше. Про те, що дрібне, доступ, наприклад, до документів з обмеженими даними, можливість доступу, ну, я не думаю, що це дрібне.

Що стосується 116 статті Регламенту, так я вам кажу, що це не відповідає предмету правового регулювання. Візьміть цей законопроект, в тому числі опрацьований до повторного першого читання, подивіться, що там було в меті законопроекту, який є предмет правового регулювання, там не йшлося взагалі про процедуру добору.

Ви також направляєте свого представника до робочої групи. Пропонував би вам теж, можливо, максимально активно брати участь в тому. І, так, дійсно, це пропозиції Центру політико-правових реформ, давайте я не буду заглиблюватись в процедуру їх отримання суб'єктом подання, я думаю, що це нецікаво, і ми з вами розуміємо, що всі все прекрасно знають.

А свої зауваження я беру в тому числі за наслідками роботи цієї робочої групи. Ось така відповідь. Ви не відповіли на жодне конкретне поставлене питання в частині недоліків, які... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Денис, дякую. Давайте ми цю дискусію, хто на що відповів, і хто як в робочій групі працював, і хто як, які правки подавав, давайте ми оцю дискусію припинимо, для того щоб ми сконцентрувалися на законопроекті.

Я був присутній під час зустрічі з Президентом Венеційської комісії. Хочу підтвердити те, що сказала Ольга Володимирівна, що вони дійсно очікують саме в цьому законі вирішення питання щодо правил добору нових суддів Конституційного Суду саме на конкурсних засадах.

Тобто це питання дійсно піднімалось, і піднімалось неодноразово. І моє також спілкування з Венеційською комісією це підтверджує. Тому я підтримую пропозицію щодо врахування цієї поправки до цього законопроекту.

Шановні колеги, хто ще хоче висловитись щодо поправки 938?
Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане голово.

Ви знаєте, я абсолютно поважаю рішення і висновки Венеційської комісії. І я переконаний в тому, що, напевно, в якомусь кінцевому результаті, якщо це не тимчасовий висновок, як по міжнародних експертах вони дають, якщо це, так би мовити, постійний висновок на постійне, я думаю, що до реалізації такого висновку ми повинні прийти. Але це повинна бути кінцева точка. І ми до цього можемо йти різними шляхами, до тої пропозиції, яку нам зробила Венеційська комісія.

Я розумію, що дехто тлумачить висновки Венеційської комісії вже і сьогодні. Так, там є такі висновки, які вимагаються вже і сьогодні. Ну, які рекомендуються вже і сьогодні, отак скажемо правильно. Але є висновки, до яких нам треба йти. При всій повазі до Венеційської комісії, вони деколи не відчують, на жаль, реальну ситуацію в судовій системі.

Я просто хочу нагадати, що у нас був абсолютно позитивний висновок Венеційської комісії про внесення змін до законопроекту про Конституційний Суд, абсолютно позитивний. А через 3-4 роки потім почалися коливання разом з генеральною лінією партії.

Тому я би пропонував це врахувати. На жаль, яка є проблема з конкурсами. Конкурси - хороша історія в теорії. І ми з цим зіткнулися і в Законі "Про державну службу", коли ми спочатку сказали: давайте конкурси всюди, на всі посади, всі конкурси відкриті, хай хто хоче приходить. Ну і поприходили всі і поставали там директорами департаменту, бо ніхто не хоче починати зі спеціаліста і головного спеціаліста. Всі хочуть бути начальниками зразу. Так от, на жаль, у нас за останні роки, принаймні мені невідомо, можливо, колеги мене поправлять, але мені невідомий жодний коректний конкурс на жодну посаду. Я не торкаюся тих конкурсів, які ще не

завершені. Але я не знаю жодного чесного конкурсу. Розумієте? Того, який завершений і який ми реально можемо оцінити.

Тому отака історія. Насправді конкурси дискредитовані, реально дискредитовані в країні.

Насправді в дев'яти випадках із десяти ми заздалегідь знаємо, хто буде кандидатом, в дев'яти випадках із десяти потім це все збігається і так далі, і так далі.

Тому конкурс насправді не панацея, і як показали, припустимо, конкурсний добір до Верховного Суду, він чітко показав, що конкурс не панацея, просто не панацея, і, на жаль, в наших реаліях конкурси часто ... *(Не чути)*.

Тому я би не був прихильником проведення конкурсів, я би все-таки говорив про те, що є у нас суб'єкти висування, передбачені Конституцією. Якщо вони самі захочуть провести конкурс, якщо пан Президент, який за Конституцією призначає третину складу Конституційного Суду, якщо пан Президент вважає, що це коректна процедура, нема питань, він своїм указом для себе створює конкурсну комісію, проводить конкурсні процедури, встановлює для них умови і так далі. Якщо Верховна Рада буде вважати це в такий спосіб, це право Верховної Ради. Якщо з'їзд суддів буде вважати в такий спосіб, це право з'їзду суддів. Але говорити, що у всіх "обязаловка", проводити конкурси, я кажу ще раз, на телебаченні про це гарно говорити, і коли ми починаємо говорити гаслами, я теж знаю, що говорити гаслами, але з професійної точки зору і за умови дискредитації конкурсів це непрацюючий механізм.

Я би запропонував відхилити цю поправку або якимось редакційно її зробити. Я розумію, що зараз мені скажуть: є лист іноземних послів, є це, є це. Але з точки зору держави - держави Україна, не з точки зору іноземних послів і не з точки зору, при всій повазі, навіть не Венеційської комісії, я би зробив от в такий спосіб. Я би запропонував запровадити механізм, яким

кожен із суб'єктів призначення мав би право, якщо було б таке його бажання, утворити комісію, залучити туди, кого він хоче, на дорадчій основі, за його волею, будь ласка, дати там їм любі повноваження. Бо це трошки інша історія, коли ми законом заганяємо якихось людей в цю комісію або забираємо, або коли, припустимо, сам з'їзд суддів каже: ні, я хочу, щоб мені порадили іноземні експерти. Це його право такої поради попросити. Я би пропонував отакий механізм.

Тому я не буду підтримувати поправки, пов'язані з запровадженням конкурсних процедур, обов'язкових за законом. Дякую. В якій би редакції вони не звучали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще раз Денис Маслов.

МАВЛОВ Д.В. Шановний головуючий, якщо визначиться комітет, то в нас є редакція цієї пропозиції, але сформована на робочій групі... *(Не чути)* з урахуванням тих зауважень, і це може бути подано в редакційній правці.

Дякую.

СОВГИРЯ О.В. А чому ви її не подали?

МАВЛОВ Д.В. Пані Ольга, тому що законопроект про конституційні процедури не передбачав добору... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Макаров, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Для протоколу, будь ласка, зафіксуйте, що я присутній. Я дуже коротко скажу з цього приводу.

У нас зараз унікальна ситуація, коли ми можемо ці конкурси, які, ось як правильно сказав Сергій Володимирович, можна вводити по-різному. Але там є згадка в Конституції про те, що на конкурсних засадах, то, значить, кожний може собі суб'єкт подання, суб'єкт висування організувати конкурс, а можемо законом це ввести.

Так ось, зараз у нас унікальна можливість або в тілі цього закону, нового, по конституційних процедурах ввести цей конкурсний відбір, або внесенням змін до Закону про Конституційний Суд. Але це треба робити вже зараз. Я так розумію, що пан Денис і пані Ольга...

СОВГИРЯ О.В. Я вибачаюсь, а це зміни до Закону про Конституційний Суд, це не зміни до Закону про конституційну...

МАКАРОВ О.А. Я і кажу, що можна, приймаючи Закон про конституційну процедуру, внести зміни до Закону про Конституційний Суд, а можна окремо подати законопроект. Зараз ці правки відхилити, подати окремо законопроект про внесення змін до Закону про Конституційний Суд, і таким чином вирішити питання нарешті про конкурс.

Я був членом робочої групи, я знаю, що там унікальний підхід, такий, як не був раніше, до конкурсних процедур. Тому, якщо члени конкурсної комісії, точніше, робочої групи за участю Ольги Володимирівни, ми попрацюємо, то, можливо, ми приймемо це одночасно або десь близько одне до одного, щоб воно набуло чинності приблизно в один і той самий час, ну, в цьому році, сподіваюсь.

Я оптимістично налаштований, вважаю, що ці конкурси треба проводити. І, таким чином, у нас не буде таких ганебних призначень, навіть прізвища не хочу казати, які останнім часом були призначені.

Дякую. У мене не дуже стійкий Інтернет, я можу відключитися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, я дякую. Просто уточнююче питання, тому що я дещо не зрозумів: так ви підтримуєте цю поправку 938?

МАКАРОВ О.А. Розумієте, тут же ж ідея саме головне. Якщо ми зараз знаходимо консенсус, то ми просто даємо комітетську правку, робимо так, щоб було і пану Денису, і пані Ользі, і, саме головне, Юрчишину було гарно. Щоб всі ми мали консенсус.

_____. Саме головне - Юрчишину?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію, давайте...

МАКАРОВ О.А. Він автор правки просто.

СОВГИРЯ О.В. Дивіться, у нас є правка пана Юрчишина. Я прошу поставити її на голосування. Правка є дійсно опрацьованою, правка є ґрунтовною. Якщо правка не набирає відповідної кількості голосів, то пан Денис якимось чином щось зареєструє, чи внесе якісь зміни, сподіваюсь, у відповідності до Регламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис, будь ласка. Потім Демченко.

МАСЛОВ Д.В. Я про те, що сказав пан Олег Макаров. Він просто приймав участь в роботі робочої групи, він знає, що у нас були пропозиції саме до цієї норми, і вони були напрацьовані...

СОВГИРЯ О.В. Де вони? Це якась закрита інформація, підпільна, я вибачаюсь?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ольга, давайте по одному.

МАСЛОВ Д.В. Я можу ще раз повторити, що до Закону про конституційну процедуру не передбачалось внесення конкурсного відбору суддів. Тому ми і опрацювали це в межах робочої групи. Необхідно ще раз це повторити, давайте ще раз...

СОВГИРЯ О.В. Пане Денисе, мені жаль, що ви недочитали, тому що в цьому законі є багато змін до Закону про Конституційний Суд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, будь ласка, давайте ми зараз...

МАСЛОВ Д.В. Тому там є у нас є план опрацювання редакції. Якщо є терміновість прийняття сьогодні, тоді можемо голосувати. Якщо ні, то ми можемо надати комітету ту пропозицію, яка була напрацьована, з врахуванням тих зауважень про які я сказав, що дозволить нормально відпрацювати цій комісії.

Тому що, вибачте мене, як можемо закладати можливість дискримінації по тих же самих тематичних завданнях, як ми можемо не вирішувати питання щодо інформації з обмеженим доступом? Чи потрібно комісії мати право витребовування додаткової інформації для перевірки обставин? Якщо це не важливо, ну, тоді можна голосувати. Якщо важливо, то я вважаю, що можна в редакції комітету це зробити.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а можна процедурне питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, хвилинку. Я дещо хотів прокоментувати. Потім дам вам слово.

Пане Денисе, ну, таблиця до другого читання, вона ж була розповсюджена вже достатньо давно. Тобто, якщо була пропозиція напрацьована альтернативна до пропозиції пана Юрчишина членами робочої групи, ну, був же час для того, щоби всіх повідомити, і Ольгу Володимирівну, і всіх нас, про альтернативну пропозицію, яка може бути, наприклад, кращою, ніж пропозиція народного депутата Юрчишина. І ми б її в якості комітетської правки сьогодні би розглянули і, можливо, її би підтримали. Просто я не розумію, чому така інформація от саме сьогодні на комітеті впливає, що у вас є позиція, але ми її не бачили. І ми зараз знаходимося перед таким непростим вибором: чи підтримувати пропозицію Юрчишина, чи підтримувати те, що ви нам напрацюєте. Але ми маємо сьогодні завершити розгляд цього питання. У нас попереду багато є інших законопроектів, які чекають своєї черги. Тому чи є вона у вас зараз, щоб ви могли розповсюдити її між членами комітету?

СОВГИРЯ О.В. Андрій Євгенович, а що це за підхід "є зараз"? Ви пропонуєте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, можна, я задав питання, добре?

СОВГИРЯ О.В. ...ознайомитися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я розумію. Я просто спитав. Якщо вона є зараз. А якщо її немає, значить, будемо виходити з ситуації, яка є.

МАСЛОВ Д.В. Пане голову, дивіться, щодо цієї пропозиції. Ну, наскільки я розумію, я сьогодні мав можливість поставити своє питання до автора даної пропозиції, для того щоб він надав свої пояснення. Можливо,

він би роз'яснив ті питання, які я не врахував, коли висував ті чи інші, ну, пропозиції чи запитання до цієї норми. Правильно? Ми сьогодні її розглядаємо на комітеті. Можливо, інші колеги могли б пояснити. Я перелічив питання, можу ще раз перелічити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, не треба, давайте поважати час один одного. Було засідання підкомітету, де була вже таблиця. Тобто питання полягає в тому, що якщо у вас були напрацьовані пропозиції, вже можна було на підкомітет, після цього, перед комітетом якимось чином. Ми ж всі працюємо з цим законопроектом. А зараз просто на комітеті ви говорите, що оця правка є не дуже вдалою, є інша пропозиція. Але коли вона буде втілена, ми не знаємо. Ми ж всі працюємо, давайте просто поважати час одне одного.

МАСЛОВ Д.В. Давайте поважати час один одного.

Шановний пане головуючий, я користуюсь своїми правами, я поставив запитання. На жаль, немає автора цієї пропозиції. Якщо у нас стимул, я сказав, провести сьогодні виключно, то, так, можемо голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло. Дякую. Я перепрошую за те, що перебив.

Є пропозиція Ольги... А, Сергій Демченко хотів щось сказати.

Я перепрошую, пане Сергію. Сергій Власенко з процедури щось хотів сказати.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, ви частково відповіли на моє питання, бо я не зовсім розумію, чому саме сьогодні ми повинні проголосувати, з урахуванням того, що насправді наступний тиждень не сесійний. Я розумію, що нам треба отримати ще висновки юридичного управління і підготувати законопроект, можливо, для розгляду на наступному сесійному тижні, але

точно це сьогодні не критично.

Я би хотів підтримати пана Дениса і запропонувати наступний варіант. Можливо, ми би пройшлись по поправкам, проговорили би позиції стартів. Можливо, на понеділок чи на вівторок пан Денис підготував би редакцію, ми би провели ще одне засідання і... Можливо, таке питання буде не одне, можливо, їх буде два чи три. Можливо, треба буде час обговорити і подумати, принаймні не по якихось поправках. Ми би провели ще одне коротке засідання, у нас би було два чи три питання, які нам треба було би обговорити і проголосувати, і мали би чистий спокій. Вибачте.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, я вибачаюсь. Якщо зараз на засідання прийде будь-який інший народний депутат і скаже: у мене теж є пропозиція от до тієї правки у вашому законопроекті, я на понеділок ці пропозиції вам точно принесу, - скажіть, будь ласка, ми зараз будемо на пропозицію так кожен реагувати? Є порядок розгляду питань, який передбачений Законом про Регламент Верховної Ради.

ВЛАСЕНКО С.В. Але там немає, в Регламенті немає жодного слова про можливі перерви...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, дякую. Давайте ми про процедури... Ви висловились щодо процедури, я почув.

Сергій Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане голову.

Ну, по-перше, визначте, що я присутній на засіданні. Тут в декого були питання, чи я на засіданні. Дякую.

І другий момент. Я хотів багато чого сказати, але дуже багато вже сказали до мене попередні учасники нашого засідання. Ну, колеги, ми трохи

переходимо, напевно, в ситуацію обговорення, хто правий, хто неправий, щодо процедурних питань, і хто більше має право на ту чи іншу ініціативу, і коли вона мала б відбутися чи не відбутися і так далі. Я все-таки пропонував би виходити або з того, що передбачає закон. Ну, наприклад, якщо дійсно відповідний час закінчився на подання правок, то, напевно, якщо ми це визначаємо, це один підхід - формальний.

І другий підхід - неформальний. Напевно, хто веде, в даному випадку Ольга Володимирівна, питання, вона може передивитися відповідні пропозиції. Якщо визначить ситуацію відповідаючим ініціативам нашого комітету, то будь ласка, я думаю, що такий момент також, можливо, їх врахувати.

Мені також, наприклад, було трохи неприємно, якщо є утворена робоча група, і вона працює, і є напрацювання, а вони не враховуються зараз. Але знову ж таки, Ольга Володимирівна...

СОВГИРЯ О.В. Погодимо, Сергій Олексійович. Для того, щоб їх врахувати, їх побачити треба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, давайте по одному.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я насамперед більш формаліст, на жаль, напевно, для когось. Я більш формаліст, правда. Я виходжу з того, що коли і ти правий, і ти правий, давай працювати по закону. І як закон передбачає - так і рухатися.

Тому, ще раз кажу, знову ж таки, давайте не фокусуватися на цій проблемі, хто правий. А пан Власенко правильно сказав, що у нас може бути ще якийсь питання, по ходу виникнути, і воно десь в комплексі буде розглядатися. А поки виходити з того, що є підготовлений матеріал, який розглянутий на сьогоднішній, запропонований Ольгою Володимирівною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію. Дякую. Я думаю, що ми достатньо це питання обговорили.

Давайте повернемося на початок нашого комітету. Ольга Володимирівна ще говорила про те, що вона розраховує на те, що наша таблиця піде до юридичного управління. Якщо будуть зауваження юридичного управління, мабуть, ми ще раз будемо збиратися, і буде час в тому числі побачити інші пропозиції. Я думаю, що це буде мудре рішення. На цей час, я вважаю, що нам потрібно - це моя особиста думка, - врахувати цю правку. Я ставлю це питання на голосування.

НІМЧЕНКО В.І. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, я вас не побачив. Ви знаєте, у нас всі...

НІМЧЕНКО В.І. Я вам скажу, у вас система...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, Василь Іванович, просто всі інші, вони якимось чином в такому, більш... якимось більше виглядають.

_____. Колеги, давайте підтримаємо Василя Івановича. Коли він піднімає руку, ми також всі будемо піднімати, щоб звернути увагу, щоб всі бачили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо я когось не бачу, нагадуйте мені, тому що ви також "мігруєте" по екрану і я можу не побачити. Якщо б ми в залі збиралися, я би всіх побачив.

Василь Іванович, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Де я тільки не "мігрую" по екрану! Спасибі.

Доброго дня, шановні колеги! По-перше, я що хотів би. Ми розглядаємо конституційні процедури, чи Закон про Конституційний Суд, чи взагалі про що ми ведемо мову? Давайте ми дивитися на те, як формується взагалі Конституційний Суд. Ви ж подивіться, нам хтось нав'язує кальку: конкурсні комісії і все інше. Подивіться, Конституція виписує, хто формує: Президент, законодавча влада і судова влада. Які комісії, що...*(Не чути)* уніфіковану комісію пропонують?

Колеги, ну давайте ж, ми втратили час, стільки, і тому я хотів би, щоб ми пішли жорстко і чітко, і виконували рішення Конституційного Суду, що в статутні закони ми не можемо вносити іншими законами якісь поправки, а Закон про Конституційний Суд – це є статутний закон. Почитайте, з цього приводу є два рішення Конституційного Суду, одне з них яке зв'язане з бюджетним законодавством, і друге - інше, от і всі питання.

І я хотів би, щоб ми не зациклювалися на цих конкурсах, у нас це вже хронічна хвороба - виконувати "заманухи" "обкому" вашингтонського, виконавцем якого виступає Юрчишин.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію Ольги Володимирівни Совгирі врахувати поправку 938 народного депутата Юрчишина. Прошу підтримати цю пропозицію. Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич. Немає.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався Маслов.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

_____. Соболев ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, зараз ми дійдемо.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов. Поки немає.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук. Микола Олексійович,
ви з нами?

СТЕФАНЧУК М.О. Так, я з вами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ви "за"?

СТЕФАНЧУК М.О. Звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.
Народний депутат Торохтій.
Народний депутат Фріс.
Народний депутат Шпенюв. Немає.

13 – за. 3 – проти. Один – утримався. Рішення прийнято.

Ще у кого є якісь пропозиції щодо поправок? Народний депутат
Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Дякую пане головуєчий. Пропозиція 1024. Вона стосується формування єдиної комплексної комісії, яка буде здійснювати добір суддів Конституційного Суду та проводити конкурсні добори.

Там передбачено, що чотирьох з семи осіб призначають збори суддів Конституційного Суду України у відставці. Я так розумію, немає у нас

автора пропозиції. Хотів би поставити запитання і звернути увагу колег на наступне.

Що таке збори суддів Конституційного Суду у відставці? Що це за орган такий, форма врядування? В чинному Законі про КСУ є виключно збори суддів Конституційного Суду.

Чому збори суддів складаються лише із тих суддів, які...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Денисе, я дуже перепрошую. Прошу мене вибачити.

Пане голово, мені треба відійти на 10 хвилин. У мене потім є поправки. Якщо до того часу не закінчиться розгляд, я буду вдячний, якщо будуть розглянуті мої поправки. Якщо комітет визначиться по-іншому, це право комітету.

Вибачте, пане Денис, що я вас перебив. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергій, хвилинку. А чи можете ви десь... Скільки поправок ви будете... *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, пане голово, у мене є низка принципових, низка технічних. Тобто у мене десь близько 3-4 принципових поправок і 4-5...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все! Добре.

ВЛАСЕНКО С.В. Сім технічних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. Ми вас дочекаємося.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

МАСЛОВ Д.В. Згідно з цією пропозицією лише приймаються судді, які обіймали посаду з 1996-го по 2006 рік. Пропонується, щоб збори скликав найстарший за віком суддя Конституційного Суду України у відставці. У мене питання: якщо він не скличе, які наслідки, якщо він не скликає збори? Взагалі не передбачено. Хто це робить тоді замість нього, якщо він не скличе?

Питання, можете сказати, звичайно, що процедурне. Але який взагалі кворум потрібен для того, щоби ці збори були правомочними? Один суддя у відставці, три судді у відставці, два судді у відставці чи 20 суддів у відставці? Скільки голосів потрібно для прийняття рішення? Просто більшість? Чи всі одногосно? Чи як? Де вони збираються? Частина із них, знаю, що, ну, дехто мешкає за кордоном. Вони збираються де: в парку, на лавочці? Де? Яким чином вони скликаються: письмово, по телефону і так далі? На кого покладається їх матеріально-технічне забезпечення? Як оформлюються їх рішення? Що буде, якщо збори не встигнуть запропонувати кандидатів до комісії в запропонований 22-денний термін? Що далі? Все, крапка?

Там ще є запитання по переліку. Тому що в цій пропозиції від міжнародних організацій, питання: хто буде визначати перелік організацій? Тому що завжди пишеться, що визначає, ну, наше міністерство. Як вони будуть пропонувати кандидатів? Взагалі не розкрито. Кому вони надають свої пропозиції, зрештою, от міжнародні організації? Кому, пан головуючий, вам, в наш комітет, чи в Конституційний Суд, чи куди вони пропозиції мають направляти, представники, міжнародні ці організації? Взагалі немає цього. Чи міністру юстиції?

Якщо вони запропонують більше трьох кандидатів, там проводиться жеребкування. Хто проводить жеребкування? Взагалі нічого немає. Ми у запрошеного когось приймаємо, щоб проводити жеребкування? Чи старший за віком суддя проводить по жеребкуванню? Чи представник міжнародних

організацій? Що за жеребкування взагалі і за якою процедурою воно відбувається? А якщо міжнародні організації не надають достатньої кількості пропозицій по кандидатах, то комісія протягом 20 днів не буде знати, до кого звертатися, чи як? От всі ці питання дуже хотіли поставити авторам. Але, я так розумію, що зараз маю почути відповідь того, хто... *(Не чути)* в цій частині засідання.

Склад комісії затверджує Верховна Рада України своєю постановою. У мене питання: хто має право внести відповідне подання за проектом постанови про розгляд Верховної Ради? Депутат, кожен депутат окремо, чи як? Будь-який народний депутат? А якщо 10 різних постанов він зареєструє? Ну, от я зареєструю, ви зареєструєте, ще пан Торохтій зареєструє, не знаю, пан Ігор... *(Не чути)* і так далі.

І що буде, якщо Верховна Рада України з тих чи інших причин не набирає достатньої кількості голосів?

Оці всі питання взагалі не розкриті в цій правці. Тому що потрібно було швидесенько впахати нам конкурсну процедуру, її не доопрацювавши.

Дякую. Може, отримаю відповідь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе. В нас автора нема.

В мене є така пропозиція, шановні колеги. З урахуванням того, що ця поправка, вже вона тісно пов'язана з поправкою, яку ми тільки що врахували, але я почув певні елементи того, що можна було б доопрацювати, з урахуванням попередньої, такої основної пропозиції пані Ольги Володимирівни, що ми отримаємо висновок юридичного управління і після цього можемо повернутися до цієї таблиці з урахуванням висновку Головного юридичного управління, є пропозиція: для того, щоб ми зараз не розбалансовували це, врахувати цю поправку.

Якщо будуть пропозиції від Головного юридичного управління, тут цілком можливо, що вони будуть співпадати з тими запитаннями, які зараз

пан Денис озвучив. У нас буде можливість це в остаточній таблиці вже врахувати, для того щоб ми зараз не витрачали час.

Шановні колеги, підтримуєте?

СОВГИРЯ О.В. Андрій Євгенович, я підтримую вашу пропозицію. Відповідь на запитання є. По-перше, збори суддів Конституційного Суду самостійно визначають порядок своєї роботи щодо призначення членів спеціальної кваліфікаційної комісії, порядок прийняття рішень визначався в попередній правці, яку ми тільки що обговорювали. Очевидно, пан Денис не звернув на це увагу.

А до пана Дениса у мене величезне прохання дотримуватися елементарної депутатської етики і поваги до колег. І вирази на кшталт "щось комусь потрібно було запхати" не використовувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна, да, давайте дійсно. Пане Денис, я вже це питання коментував. Тобто таблиця була розіслана, достатньо було часу, було засідання підкомітету. Тобто була можливість ці питання і цю дискусію провести на рівні підкомітету або перед комітетом.

Ви маєте повне право зараз ставити і ці питання. Я просто з урахуванням того, що ми всі члени одного комітету, і я розумію, що була можливість деякі з цих питань врегулювати ще до засідання комітету, я свою пропозицію тоді, якщо ніхто не хоче взяти слово, ставлю на голосування: щодо врахування поправки 1024. А далі дочекаємося вже позицію Головного юридичного управління і будемо її враховувати чи не враховувати після того, як вона буде нами отримана. Ну, я розумію, пані Ольга Володимирівна одразу сказала, що будемо повертатися до таблиці після висновку Головного юридичного управління. Тобто...

СОВГИРЯ О.В. Так, звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді таким саме чином. Чи треба це ставити на голосування з урахуванням того, що вона врахована? Я тоді не буду ставити на голосування, з урахуванням того, що вона в таблиці є врахована.

_____. Пане головуєчий, можна? Тому що я... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. А! Добре. Тоді голосуємо.

Прошу підтримати цю поправку 1024. Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров. Олег Анатолійович?

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко – утримався.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Немає.

Рахуємо.

_____. Андрій Євгенович, для того, щоб записати, що я
приєднався до вас. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ви голосували, це... Я іноді це говорю, коли я не розумію, чи встигне народний депутат проголосувати. Дякую.

Я просто порахую голоси зараз.

13 – за, 4 – утримались, проти – 0. Рішення прийнято.

Наступні. Сергій Володимирович Власенко, у вас були поправки.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

У мене була низка (*Не чути*) З вашого дозволу, проговорю зараз всі, а голосувати, звичайно, будемо окремо.

Є низка технічних питань. Зокрема, правка 142 моя, про що йдеться? Тобто у нас в остаточній редакції, що зазначається: особи, які виявили бажання бути присутніми на відкритій частині пленарного засідання Великої палати, Сенату, допускають до приміщення суду та до зали засідань суду в порядку, встановленому внутрішніми документами суду, відповідним внутрішніми актами суду.

Тобто, якщо ми готові на це йти, що суд сам буде обмежувати доступ людей, то це одна історія. Я можу погодитись із тим, що запропонована мною редакція, можливо, не є там найкращою чи ідеальною. Але я переконаний в тому, що із моєї редакції можна було би зробити нормальну історію. Не повинен суд внутрішніми своїми документами вирішувати, хто може, а хто не може бути присутнім в залі судового засідання під час відкритої частини судових засідань. Це перша поправка.

Далі. Поправка номер...

СОВГИРЯ О.В. Сергій Володимирович, можна я... Оскільки ви озвучите багато поправок, одразу скажу, що ви не зовсім точно зачитали остаточну редакцію. Допускають до приміщення в порядку. Тобто допуск в порядку, а не хто допускається в порядку. Розумієте, ні?

ВЛАСЕНКО С.В. Пані Ольго, я якраз це розумію, що ви регулюєте порядок допуску. Але порядок допуску включає в себе поняття теж: тих пускаємо, тих не пускаємо. І порядок допуску може бути такий прописаний, що хтось повинен повідомити за 72 години чи за 4 дні. Я ж не знаю, це ж все порядок допуску. Тому я і кажу, мені здавалося б, що ці питання повинні бути чітко вирішені в законі і так далі.

Я думаю, що треба... Я ще раз кажу, мені теж... От я зараз перечитую свою редакцію, ви знаєте, вона теж, мені здається, вже не ідеальна. Моя пропозиція була би така: що, припустимо, учасники судового розгляду допускаються за посвідченнями, що посвідчують їхню особу; а ті хто запрошуються... не ті, хто запрошуються, перепрошую, ті, хто бажають приймати участь, повинні заздалегідь повідомити суд, хоча би не менше ніж за 24 години. І тоді це коректна історія, тоді, так би мовити, так звані вільні слухачі, вони повідомляють суд і суд їх допускає, якщо для цього є технічні можливості, якщо не 500 людей прийде в зал суду проситися і так далі.

Але учасники процесу, беззаперечно, повинні заходити не за внутрішніми документами суду, а відповідно до, я ж кажу, по своїй посвідченнях. І це повинно бути в законі, якщо ви вже це питання хочете регламентувати.

Мені так здається, що так було б неправильно.

СОВГИРЯ О.В. Дивіться, то тоді нам доведеться або обрати варіант повністю прописати процедуру допуску в законі. Тому що, якщо ви пропишете якесь одне процедурне питання, то виникає запитання, а чому ви не прописуєте інші процедурні запитання? Це все-таки рівень внутрішньої інструкції суду. Ті, хто, наприклад, учасники, залучені учасники, експерти, вони допускаються до засідання Конституційного Суду, безумовно, це ж очевидно.

ВЛАСЕНКО С.В. Не знаю. На жаль, в нашій правовій традиції немає нічого очевидно, при всій повазі до нашої правової традиції. Тому я би вважав, що це якраз норма закону, ми робимо загальне правило. Ми говоримо про те, що учасники конституційного провадження допускаються в зал і в приміщення на підставі посвідчення особи, крапка. Ми одну категорію...

СОВГИРЯ О.В. Якого посвідчення? Паспорт, наприклад?

ВЛАСЕНКО С.В. Документу, який посвідчує особу.

СОВГИРЯ О.В. Зараз ми скотимося в рівень перерахування всіх документів, які посвідчують...

ВЛАСЕНКО С.В. Я не хочу вас розчарувати, Ольга Володимирівна, але єдиним документом, який посвідчує особу громадянина України, є паспорт громадянина України, а для моряків це...

СОВГИРЯ О.В. Тимчасове посвідчення громадянина України видається на строк до двох років від моменту, коли особа прийнята до громадянства України і не припинила ще громадянства іншої держави. Наприклад...

СТЕФАНЧУК М.О. А ще паспорт для виїзду за кордон і цілий ряд документів, які підтверджені законодавством.

ВЛАСЕНКО С.В. Ще раз, немає питань. Я ще раз кажу, колеги, але цей перелік є в інших законах. Тобто ми собі пишемо, що учасники конституційного провадження допускаються на підставі документу, що

посвідчує їх особу. Все, закон дав перелік цих документів, нема жодних питань. Ті, хто бажає, так би мовити, спостерігати, бути присутніми під час відкритої частини, вони заздалегідь інформують про це письмово суд, і суд надає їм відповідні дозволи з урахуванням, умовно кажучи, технічних можливостей і приміщення суду.

Звичайно, що якщо в залу, яка вміщає 20 людей, попроситься 500 людей, то суд не зможе їх усіх задовольнити. Але сам принцип повинен бути в законі, а далі вони в себе актами суду вирішують, як це відбувається суто технологічно. Я не бачу... ну, це питання технічне. Комітет хай вирішує, як хоче.

СОВГИРЯ О.В. Добре, хай вирішує. Але я все-таки вважаю, що це не рівень закону. Я наполягаю...

_____. Який це номер правки?

ВЛАСЕНКО С.В. Це 142.

Далі правка 189. Ми мали дискусію з цього питання з Ольгою Володимирівною. Це згадка у тексті закону безпосередньо статей Кримінального кодексу, які передбачають відповідальність. Це викликано лише одним-єдиним, така конкретизація, вона викликана тим, що у 75 пункті висновку Венеційської комісії зазначається, що ми повинні не писати загальну фразу "відповідальність згідно закону", а ми повинні чітко написати, який закон.

Тобто, ми коли з пані Олею дискутували, вона сказала, що можна написати: "відповідальність, передбачену Кримінальним кодексом". Можливо, це компромісний варіант, можливо, я в цій ситуації не наполягаю.

СОВГИРЯ О.В. Можна тоді одразу швиденько скажу щодо цього? Я би

тоді просила, щоб ми просто виключили, врахували редакційно ці ваші правки, виключили номери статей Кримінального кодексу і просто визначили, що визначається в порядку, передбаченому Кримінальним кодексом України. Тому що тоді...

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто буде звучати так: за завідомо неправдивий переклад, невиконання інших обов'язків перекладач несе відповідальність, передбачену Кримінальним кодексом України. Ну, о'кей.

СОВГИРЯ О.В. Да, да. Як би, на мою думку, взагалі достатньо формулювання визначається законом. Кримінальний кодекс – це закон. І я не бачу тут в принципі проблеми ніякої.

ВЛАСЕНКО С.В. Ще раз, це викликано лише 75 пунктом зауважень Венеційської комісії, і не більше того.

СОВГИРЯ О.В. Дивіться, Венеційська комісія могла просто не зрозуміти, що в Україні завжди формулюється відсилання до відповідальності через ось таку фразу. Я консультувалася з нашими фахівцями з правоохоронного комітету, вони також підтверджують, що зазвичай використовується це формулювання "в порядку, передбаченому законом". ...*(Не чути)* таким законом є Кримінальний кодекс.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви бачите, у нас уже є спільне бачення, що Венеційська комісія деколи може не зовсім розуміти українські реалії, і це добре.

СОВГИРЯ О.В. Так, тут у нас є спільне бачення, Сергій Володимирович, так.

ВЛАСЕНКО С.В. Далі аналогічна поправка, 232-а, яка стосується втручання в роботу автоматизованої системи документообігу. Там теж я вношу посилання на конкретну статтю Кримінального кодексу.

СОВГИРЯ О.В. І ще у вас тут була 395-а.

ВЛАСЕНКО С.В. Да, вони однакові, тобто їх можна розглянути, умовно кажучи, пакетом і визначити позицію комітету.

СОВГИРЯ О.В. Дивіться, давайте на розсуд комітету. Якщо чесно, мені здається, що це питання просто техніки юридичної. Я не бачу проблеми в тому, щоб залишити законом. Якщо ви наполягаєте на голосуванні, щоб це був саме Кримінальний кодекс, о'кей, давайте поставимо.

І 864-а ще така ж...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилинку, Ольга Володимирівна і Сергій Володимирович, третя поправка, який номер?

ВЛАСЕНКО С.В. Я вам зараз скажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна говорила.

ВЛАСЕНКО С.В. А, ви маєте на увазі... 189-а - раз, 232-а – два, і далі Ольга Володимирівна номери називала.

СОВГИРЯ О.В. Зараз, секундочку.

ВЛАСЕНКО С.В. 395-а.

СОВГИРЯ О.В. 395-а, ви сказали?

ВЛАСЕНКО С.В. Да.

СОВГИРЯ О.В. Так, 395-а... 864-а. Начебто все. Ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, добре.

ВЛАСЕНКО С.В. Тепер далі, пане голово...

СОВГИРЯ О.В. Вибачте, вона 865-а уже в таблиці, ми там комітетською одною її вчора...

ВЛАСЕНКО С.В. 251-а. Це одна із принципових...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, Сергій Володимирович. Оці правки, давайте я просто, щоб ми не заплуталися. 232-а, 189-а, 395-а і 865-а – це пакет.

СОВГИРЯ О. В. Пакет, да.

ВЛАСЕНКО С.В. Вони всі згідно з рекомендаціями Венеційської комісії просто конкретизують статті, за якими йде відповідна відповідальність, вибачте за тавтологію. Якщо ми пишемо, що перекладач несе відповідальність згідно з законом, очевидно, є спеціальні статті в Кримінальному кодексі, які говорять про відповідальність перекладача, вони просто перелічуються. Якщо ми говоримо про інших суб'єктів якихось або говоримо про втручання в автоматизовану систему, то про це є спеціальна

стаття і просто на неї йде пряме посилання, і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію.

ВЛАСЕНКО С.В. А Ольга Володимирівна пропонує написати "відповідальність згідно з законом", а Венеційська комісія просить конкретизувати. Тому...

СОВГИРЯ О.В. Правоохоронний комітет і фахівці говорять, що правильно писати "відповідно до закону".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це, шановні колеги...

ВЛАСЕНКО С.В. Абсолютно технічне питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів.

Денис Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, у мене пропозиція. Так все це можна після юридичного управління так само, як і з моїми правками, нормально перепишемо, і все, що ми тут зараз обговорюємо... Ми більше обговорюємо...

СОВГИРЯ О.В. Ні, це вже внесені поправки. Що значить "після юридичного управління"?

МАСЛОВ Д.В. Відповідно до закону чи ні довше обговорюємо, ніж питання діяльності конкурсної комісії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Денисе, давайте, ми з питанням діяльності конкурсної комісії вже завершили, давайте перейдемо до тих питань...

Зараз народний депутат Власенко взяв слово, в нього є поправки, тому він по своїх поправках йде. Тобто давайте ми продовжимо цю роботу.

Сергій Володимирович, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

251 поправка носить принциповий характер, вона базується на 30 пункті рекомендацій Венеційської комісії і говорить про те, що дані про дату надходження, а також суб'єкта звернення та вхідні реєстраційні номери конституційних подань, звернень та скарг, а також інших, передбачених законом процесуальних документів, що подаються до суду та зареєстровані в автоматизованій системі документообігу суду, а також інформація про стан їх розгляду, суб'єкта розгляду, оприлюднюється на офіційному сайті Конституційного Суду. Тобто ми робимо абсолютно... Тобто я пропоную зробити абсолютно прозорою, якщо ми говоримо про конституційну процедуру, процедуру проходження всіх документів, які потрапляють до суду, а саме подань, скарг, звернень і тих документів, які подають процесуальні, які подають учасники процесу: клопотання, відповіді на клопотання і так далі. Щоб, зайшовши на сайт КС, можна було побачити, як це все просувається і на якій стадії воно знаходиться, щоб не було кожен раз необхідності бігти в Конституційний Суд дивитися, піднімати і так далі. І це, ще раз підкреслюю, це відповідає 30 пункту висновку Венеційської комісії.

Далі є технічна поправка...

СОВГИРЯ О.В. Можна я відразу відповім на цю...

ВЛАСЕНКО С.В. Да, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Дивіться, ми з вами вчора говорили про це теж. В цілому ідея може бути розглянута така, але є суттєві зауваження до формулювання вашої поправки, а саме, що таке "передбачені законом процесуальні документи". Немає визначення ні в Законі "Про Конституційний Суд", ні в Законі про конституційну процедуру, законопроекті, що це за документи. По-перше.

По-друге, потрібно тут тоді вам запропонувати якийсь порядок розкриття інформації, чи навпаки закриття інформації, яка не підлягає розголошенню через вимоги приватності щодо неї.

ВЛАСЕНКО С.В. Ми про це говорили з вами.

СОВГИРЯ О.В. Да, ми про це говорили з вами. Тому, якщо ви подасте якийсь доопрацьований варіант, то, можливо, він буде розглянутий. Хоча, колеги, зараз Конституційний Суд виходить з зворотньої абсолютно ситуації, коли всі процесуальні документи не підлягають оприлюдненню до постановлення рішення чи висновку Конституційного Суду в справі. Логіка така, що, щоб не було того, що певні документи, наприклад, висновки експертів, ще якісь документи, що вони будуть десь там в медіа, якесь їм буде політичне значення надаватися і так далі.

Тобто насправді, з одного боку, на перший погляд, пропозиція Сергія Володимировича, вона має сприяти прозорості, відкритості в діяльності Конституційного Суду, але, з іншого боку, потрібно зважити на ризики, що тут можуть бути якісь загрози впливу, тиску і так далі на відповідно конституційний процес.

ВЛАСЕНКО С.В. Я би з вашого дозволу, якщо можна, я би хотів опонувати і зазначити, що на сьогоднішній день як учасник конституційного провадження маю доступ до всіх матеріалів, які знаходяться, можу робити з

них копію, точно так же їх публікувати в ЗМІ, коментувати і так далі і так далі. Але для того всього мені треба приїхати. Знову таки, як мінімум пропозиція моя унеможливить появу якихось клопотань, я не скажу заднім числом, але сумнівну появу клопотань. Бо як тільки клопотання появилось, воно згідно з моєю пропозицією на наступний день повинно бути вже в базі і бути публічним і може давати можливість доступу до неї. Розумієте?

СОВГИРЯ О.В. Так ви ж тоді не розділяєте тут учасників, доступ учасників до матеріалів справи і всіх інших осіб.

ВЛАСЕНКО С.В. Послухайте, а яка різниця? Я вважаю, що взагалі ці документи Конституційного Суду повинні бути публічними. Я не бачу тут жодної проблеми. Які висновки треба приховувати? Від кого треба якісь висновки приховувати? Це висновки по українській Конституції. Що тут треба приховувати?

СОВГИРЯ О.В. Та ні, ніхто не говорить, що приховувати. Вони всі оприлюднюються, просто питання в моменті їх оприлюднень.

ВЛАСЕНКО С.В. А чому вони оприлюднюються після? А чому вони оприлюднюються після?

СОВГИРЯ О.В. Я вам аргументацію навела. Очевидно, що коли попередній Закон про Конституційний Суд писався не нами, і відповідно за ним Регламент Конституційного Суду, і очевидно, що логіка була така, яку я вам пояснила.

ВЛАСЕНКО С.В. А давайте задамо, може, Василю Івановичу питання. Він як людина, яка практично пропрацювала в Конституційному Суді...

СОВГИРЯ О.В. Давайте задамо Василю Івановичу питання.

ВЛАСЕНКО С.В. Можливо, є якісь застереження, Василь Іванович? Вибачте, я не веду засідання, я просто таке питання задаю.

СОВГИРЯ О.В. Василь Іванович, вибачте, ви нас почули? Він, по-моєму, розмовляє з кимось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я взагалі не бачу Василя Івановича.

ВЛАСЕНКО С.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, він на другій сторінці.

НІМЧЕНКО В.І. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви на другу сторінку перейшли, ви знаєте? Ви десь...

НІМЧЕНКО В.І. Я не десь, я з вами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, зараз ви перейшли на першу. На перший екран перейшли.

СОВГИРЯ О.В. А ви почули запитання Сергія Володимировича?

НІМЧЕНКО В.І. Але я хочу, шановні колеги...

СОВГИРЯ О.В. Да.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я стосовно предмету. Поки ми дискутували, два голи вже наші забили, да? Так ось що я хочу сказати, в роботі Конституційного Суду є Конституція, закон, Регламент і процедура. Процедура – це внутрішня, об'єктивна і суб'єктивна внутрішня справа Конституційного Суду. Те, що там стосовно допуску, є фонд, стосовно документів, які посвідчують особистість, подивіться, в законі це теж є, і суд все перевіряв. Ми про що зараз думаємо?

Я вважаю, що ми оцим процедурним, конституційно-процедурним, як ви його називаєте, з посилом на доктрину (спасибі, що ви погодилися виключити хоч це) ми робимо ту "солянку", яка взагалі недопустима, якщо ви хотіли мене почути. Є Закон "Про Конституційний Суд України", є. Ми що робимо? У нас буде два регулятори діяльності Конституційного Суду? Два регулятори, я повторюю, такого не може взагалі бути. Перше.

І друге. І я скажу, колеги, де висновки ГНЕУ?

СОВГИРЯ О.В. Так це друге читання, Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Дадуть висновки - і тоді ми знову почнемо, чи що, я не розумію? Ми знову будемо обговорювати? Тут не дискусія і не колоквіум, колеги, і не колоквіум. Ми готовимо законопроект, нехай ГНЕУ дасть заключення, юридичний відділ, фахівці з цього приводу.

До речі, ми Комітет правової політики, повинні внести взагалі питання, що неможливо голосувати, поки не буде вирішено питання стосовно висновків ГНЕУ. ми ж ігноруємо всіх їх. Так як і сьогодні: висновків нема, а ми вже розглядаємо. Куди ми спішмо? Хочете, щоб ще раз завалили? Тому я сказав все, що сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Те, що каже Сергій Володимирович, у нього є раціональне зерно, але я б так не спішив, настільки дріб'язкова законодавча опіка Конституційного Суду. Подивіться, йому Конституція відводить корпоративну діяльність, як частини судової конституційної юрисдикції, і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Дякую, Василь Іванович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас є висновок ГНЕУ на цей законопроект, він був підготовлений відповідно до Регламенту перед повторним першим читанням, тому зараз ми вже в другому читанні, тому тут... Після рішення комітету буде висновок Головного юридичного управління, як це передбачено, тобто ми все за Регламентом будемо робити.

НІМЧЕНКО В.І. Побачимо.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо можна, я зупинюся ще на двох принципових правках, я не буду торкатися технічних питань, але дві принципові правки, які, я розумію, що є трошки болісними, але все одно про них треба говорити.

Поправка перша – це правка 340. Це підстави для відводу судді Конституційного Суду. Я вважаю, що якщо суддя будь-коли, навіть до призначення, публічно висловлював свою позицію щодо питань, які є предметом розгляду конкретної справи, це є пряма підстава для відводу, і про це треба говорити. Якщо суддя має, по суті, упереджене ставлення в один бік або в другий бік, я ще раз підкреслюю, щодо питань, які є предметом розгляду конкретної справи. Тобто мова не йде про якісь засадничі,

доктринальні речі, а мова йде про питання, які є предметом розгляду конкретної справи. Якщо суддя вже висловлювався з цього приводу, не грає ролі, чи він до цього був науковцем, чи він до цього був суддею суду загальної юрисдикції, чи він до цього був, не дай боже, адвокатом, і висловлювався з цього приводу, це є підстава для беззаперечно для відводу.

Ми дискутували про це з Ольгою Володимирівною. Вона про це заперечує, у неї є до цього аргументи, вона їх, звичайно, зараз висловить, але знову-таки я теж маю право на позицію в цій ситуацію.

Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, аргументи такі. Дивіться, по-перше, є низка рішень Європейського суду з прав людини, де сказано, що суддя, власне, статус судді розпочинається з моменту складення присяги. І відповідно все, що суддя говорив з певного приводу, воно має значення з моменту складення присяги.

Щодо конкретно поправки Сергія Володимировича, дуже вона неоднозначна. Ось дивіться, третина суддів Конституційного Суду є на сьогодні науковцями. Кожен із науковців має безліч публікацій, які торкаються багатьох інститутів, чи навіть субінститутів, конституційного права, інших галузей права. Як зрозуміти, де межа, що ось цей закон чи ось це формулювання з якоїсь статті, публікації, підручника судді, воно стосується саме цієї справи? Як це можна взагалі довести?

Також ми говорили з Сергієм Володимировичем, де часовий критерій? Якщо суддя щось сказав, вибачте, на студентській конференції двадцятирічної давності, це можна вважати його позицією у цій справі?

Тобто я вважаю, що може бути це, якщо суддя озвучив свою позицію щодо конкретного закону, зазначивши його назву, цього закону, вже після того, як він набув повноважень судді, і в публічній площині він озвучив таку позицію, причому публічна площина – це може бути і соціальна мережа,

тому що в нас судді окремі в соціальній мережі іноді висловлюють певні такі позиції, і інші всякого року публічні майданчики, не тільки публікації, то тоді дійсно це може бути підставою для відводу відповідного судді.

В інших випадках та редакція, яку ми запропонували, вибачте, вона надто широко сформульована.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо дозволите, я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, дозвольте, я також доєднаюсь до цієї дискусії?

ВЛАСЕНКО С.В. Ви – голова комітету, я у вас прошу дозволу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)* ...з Ольгою Володимирівною. Тому що, ознайомившись з вашою поправкою, я от погоджуюсь з тим, що те, що стосується висловлювань після того моменту, як особа стала суддею Конституційного Суду, це одне. А те, що було до того, зрозумійте, що Конституційний... ми всі знаємо, що Конституційний Суд розглядає безліч різних питань, із різних сфер життя, які стосуються різних прав людей. І тут може виникнути питання, що дійсно хтось колись в своєму попередньому житті мав якусь позицію щодо того самого питання, яке потім буде розглядатися Конституційним Судом.

Я просто вважаю, що це, ну, таке, непропорційне обмеження. Я погоджуюсь з Ольгою Володимирівною з цього питання. Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви знаєте, пане голово, я би радий був з вами погодитись. Але, на жаль, проблема... Ольга Володимирівна згадала науку, але така проблема не лише в науці. Така проблема майже в усіх, так би мовити, сферах юридичної професії, що, ви знаєте, юристи міняють свою

думку кожних п'ять хвилин або кожен рік. І в цьому проблема величезна, розумієте, що юристи стають як флюгери.

Ну, тут, послухайте, я собі уявляю, припустимо, Антоніна Скалію, видатного американського юриста, багаторічного члена Верховного Суду, щоб він змінював свою позицію публічно. Та послухайте, ну, це нонсенс! Його тому і обрали в Верховний Суд Сполучених Штатів, бо він чітко підходив до тлумачення права і до Конституції.

Так от, і нам треба до цього йти, що якщо суддя... вірніше, якщо людина ляпає язиком направо, наліво, потім міняє свою позицію, потім каже "ой, я тут помилився, змінив позицію, а тепер давайте я буду суддею Конституційного Суду", то, напевно, при всій повазі, така людина, ну, неповинна бути суддею, якщо він міняє позицію. А якщо він висловив свою позицію, навіть перед тим, як став суддею, а потім закон з цього питання або подання з цього питання потрапило йому на розгляд, то він повинен сказати: "Колеги, ви знаєте я маю уже думку з цього приводу, вона упереджена, вона публічно висловлювалася. Тому, вибачайте, я або беру самовідвід, або відвід мені заявляють".

І коли мені задають питання, які критерії, то критерії дуже прості. Ми ж говоримо лише про підстави відводу. Ми ж не говоримо, що якщо... Все-одно Суд Конституційний встановлює, чи є ці підстави, чи нема. І він це буде робити в кожному конкретному випадку. І звичайно, що Конституційний Суд це проаналізує і скаже: це говорив 18-річний хлопець на колоквіумі студентському на другому курсі університету, але це нічого не означає. І це нормально буде. Розумієте? І нема тут жодної проблеми. Але це буде абсолютно чітко сформульована підстава.

Але ви взяли один приклад. А візьміть другий приклад. А якщо людина все своє практично життя займалася однією проблемою конституційного права, стала суддею, а потім...

СОВГИРЯ О.В. Нема таких людей.

ВЛАСЕНКО С.В. Це теж проблема. Це теж проблема, що у нас... Я ж кажу, що у нас... Знов, я ж не кажу, що це тільки в науці. Багато хто міняє свою позицію кожен рік, кожні два роки, кожні п'ять хвилин, хто як. І з цим треба боротись. Знов-таки, це на розсуд комітету.

Я, так би мовити, свої аргументи по цій поправці завершив, це поправка 340. Цю поправку прошу проголосувати, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз поставимо на голосування.

ВЛАСЕНКО С.В. А можна я завершу ще по одній - і потім дві проголосуємо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. Якщо можливо, Сергій Володимирович, просто короткий коментар від мене, якщо дозволите. У нас дуже... *(Не чути)* дискусія щодо цього приводу.

ВЛАСЕНКО С.В. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На мій погляд, є різниця між двома станами. Наприклад, адвокат як громадянин, він критикує якийсь закон, який прийнятий. Він його виконує, але він йому може не подобатись, і він міг це сказати публічно. Потім він стає суддею Конституційного Суду. І якщо навіть частина цього закону...

ВЛАСЕНКО С.В. Почала йому подобатись?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я не протє. Є різниця між тим: подобається закон

чи ні і чи відповідає він Конституції, чи ні. Тобто він може відповідати Конституції, але людина як особа може з ним не погодитися перед тим як... в своєму минулому житті. І навіть суддя Конституційного Суду може... йому може не подобатись закон, але він розуміє, що він відповідає Конституції.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а можна я тоді... Ви абсолютно слушно, це ж жива дискусія, і внаслідок живої дискусії родилася пропозиція: цю поправку врахувати редакційно і вона буде звучати так: "підставою для відводу є, якщо суддя будь-коли раніше висловлював свою позицію щодо конституційності питань, які є предметом розгляду конкретної справи".

СОВГИРЯ О.В. Сергій, одразу на слух два зауваження: що значить "висловлював"? Це говорив чи він десь її...

ВЛАСЕНКО С.В. Говорив, друкував...

СОВГИРЯ О.В. Дивіться, це потрібно тоді зазначати. Що значить "висловлював"?

ВЛАСЕНКО С.В. Давайте тоді використаємо юридичний термін і скажемо "публікував". Публікація – це все. Навіть, якщо ти висловив її публічно, свою позицію, це є публікація. Якщо ти надрукував, це теж публікація.

СОВГИРЯ О.В. Далі, щодо...

СТЕФАНЧУК М.О. Шановні колеги, я перепрошую, але давайте ми ще не будемо забувати, що є ряд адвокатів, які в інтересах клієнта звертаються про створення тих чи інших позицій, в тому числі і рішень Конституційного

Суду, і в тому числі і до Європейського суду з прав людини. І вони висловлюють цю позицію виключно як представники своїх клієнтів.

Тому ці обмеження, вони не зовсім правильні будуть.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто якщо клієнт не розуміє права, то адвокат висловлює позицію, яка не розуміє права? Вибачте, при всій повазі, Микола Олексійович, це якась така не зовсім зрозуміла позиція. Адвокат...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вже жалію, що я продовжив цю дискусію.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, дивіться, насправді все це може бути підставою відводу і самовідводу, навіть якщо ми це не пропишемо. Тобто немає тут проблеми, розумієте, ми тут не формулюємо вичерпний перелік питань для відводу і самовідводу суддів.

ВЛАСЕНКО С.В. Я тут, на жаль, дозволю собі не погодитись, є тут проблема. Тому що це таке, скажімо так, це скоріше, хоча ми всі не любимо слово доктрина, але доктринальна річ.

СОВГИРЯ О.В. Це ви, вибачте, не любите слово "доктрина"... *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Насправді на рівні доктрини ми повинні визначитися, чи це може бути підставою, чи це потрапляє в якісь інші підстави. Але тільки ми починаємо пхати це в інші підстави, то зразу у суду завжди є можливість сказати, що це в принципі не може бути підставою. Це ви розумієте, про що я кажу?

СОВГИРЯ О.В. Я розумію, про що ви кажете, але ми не можемо тут

сформулювати вичерпний перелік, ми всі випадки життя передбачити не в змозі.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, дивіться, ми за будь-яких обставин все одно напишемо внизу "інше", тут нема жодних теж питань. Але якщо ми доктринально погоджуємося, що висловлювання про конституційність або неконституційність закону, який розглядається суддею, є підставою для його відводу, то ми про це повинні написати. Якщо...

СОВГИРЯ О.В. Подивіться, ви вже зараз сказали "закону", а попередньо в своїй пропозиції ви сказали "питання щодо конституційності".

ВЛАСЕНКО С.В. Питання.

СОВГИРЯ О.В. Так а це різні речі, Сергій Володимирович, що значить?...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дякую. Я думаю, що ми вже багато це обговорили. Сергій Володимирович, давайте про другу концептуальну поправку - і потім ми їх обидві поставимо на голосування.

ВЛАСЕНКО С.В. 939 поправка, яка стосується політичної нейтральності. Я розумію болючість... не так, сенситивність цього питання. Я розумію, що мені хтось може закинути про суддю Саса із Конституційного Суду. Я розумію, що це може...

СОВГИРЯ О.В. І закинуть.

ВЛАСЕНКО С.В. Спробуйте, а спробуйте. А я вам задам тоді дуже

неприємне питання. Я не раджу вам торкатися цього питання, об'єктивно. Я не хочу зараз його задавати. Але у мене є таке питання, дуже неприємне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по суті 939 правки.

ВЛАСЕНКО С.В. По суті. У мене пропозиція наступна. Я пропоную для того, щоб забезпечити відповідні критерії реальної - реальної, а не удаваної, - нейтральності, додати до тої позиції, де записано, хто може бути суддею Конституційного Суду, написати, що...

СОВГИРЯ О.В. Крім того, не може бути призначена суддею особа...

ВЛАСЕНКО С.В. Да, суддею Конституційного Суду, зокрема, не може бути призначена особа на посаду, яка на день призначення... Далі йдуть переліки, переліки, переліки...

СОВГИРЯ О.В. Ми це врахували, Сергій Володимирович, частково.

ВЛАСЕНКО С.В. І далі: "крім того, не може бути призначено суддею Конституційного Суду особу, яка була народним депутатом України, членом уряду України менше як за рік до моменту призначення суддею Конституційного Суду".

Я ще раз кажу, це не персональна атака. Це не... Я розумію сенситивність, але якщо ми говоримо про критерії політичної нейтральності, не завжди...

_____. Це атака на кого, на мене?

ВЛАСЕНКО С.В. На тебе, да. На вас, вибачте.

_____ . Дякую, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. І на самого себе. Це атака на мене, бо я хотів, але передумав.

Для мене це сенситивне питання, і тому я ще раз кажу, для того, щоб зберегти... Ну, не може людина перебуваючи в політичній партії, в гущі політичної боротьби сьогодні сказати: "А завтра я вже нейтральний". Ну, зазвичай так не можна. Бувають виключення із цієї історії, і бувають екстраординарні ситуації. Але якщо ми говоримо про нормальну практику, ну, то, на жаль, на жаль, так воно не працює.

Я ще раз підкреслюю, на розсуд комітету це питання. Я звичайно, якщо воно не дійде до... Або якщо воно дійде до сесійної зали, я це питання буду піднімати і в сесійній залі, але я вважаю, що так було би правильно. Так було би правильно.

СОВГИРЯ О.В. Я тоді відповім. Сергій Володимирович, я вам дякую за делікатність подачі вашої поправки.

Тепер по суті. Дивіться, от ви пропонуєте за рік. У мене запитання: скажіть, будь ласка, що має статися за рік і один день, тобто о 24 годині 00, що за вашою логікою має переключити в голові певних кандидатів їх політичність на аполітичність? Це тобто якась... скажімо так, варіант казки про Попелюшку, да?

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, я вам відповім насправді, я вам відповім. Вибачте, що, можливо, відповім так трошки по-одеські, бо у нас голова комітету з Одеси. Я собі дозволю відповісти по-одеські: "А ви запитайте про це тих, кого немає рік в парламенті". От я сьогодні зустрічався з одним своїм колегою, який два роки уже не в парламенті. І, повірте, людина... Я ж його

бачив, його чи її, щоб не розкривати особистість, бачив в парламенті достатньо довго. І людина просто інша, просто людина інша. Людина на світ дивиться по-іншому.

СОВГИРЯ О.В. Сергій Володимирович, ми насправді не можемо зрозуміти, хто як дивиться на світ, і його оцінити.

Добре. Тепер дивіться, колеги, я тепер дам відповідь по суті. Ми проаналізували конституції всіх європейських держав, ми проаналізували законодавство європейських держав. Згідно з законодавством всіх європейських держав критерій політичної нейтральності розпочинає діяти, як і інші критерії, для суддів Конституційного Суду, які склали присягу. Це поширена практика.

Далі. В конституційному поданні, яке внесла політична сила, яку представляє Сергій Володимирович, разом з іншою політичною силою, вони фактично і підтвердили цю позицію, зазначивши, що всі обмеження починають діяти для особи, яка склала присягу судді Конституційного Суду.

У мене є позиція професора Шаповала, який належав до... входить до так званого "золотого складу", так він називається серед конституціоналістів, Конституційного Суду, і який є знаним фахівцем з цього питання, який в інтерв'ю виданню "Лівий берег" зазначив наступне, я цитую: "Немає логіки в тому, щоби кандидати в судді Конституційного Суду склали мандат, а потім їх не обрали. Це що, спеціально допустимий ризик? Тому я не бачу великої проблеми в тому, що внесли зміни в закон". Це він коментував законопроект 4535.

Далі. Я хочу зауважити, що в Конституційній раді, наприклад Франції, до складу Конституційної ради Франції за посадою входять колишні президенти і мають право вирішального голосу. Конституційна рада - це аналог Конституційного Суду, це їх орган конституційного судочинства.

Тому, колеги, ми зберегли абсолютно всі критерії політичної

нейтральності. Більше того, ми врахували поправку, яка подана депутатами, великою групою депутатів парламенту, де передбачається додавання ще одного критерію - це наявність іншого громадянства на день складення присяги. Але відповідно врахована редакція підкомітету виглядає ось таким от чином. Тому що я сказала про ті критерії і про ці аргументи, які у нас є.

І ще хочу сказати, я не буду називати зараз ніяких прізвищ, що в складі чинного Конституційного Суду є три судді Конституційного Суду, які були народними депутатами. Один з них був народним депутатом на момент призначення, інші трішки раніше, а ще однин суддя Конституційного Суду був народним депутатом трьох скликань і входив до складу трьох різних депутатських фракцій.

І ще. В європейській конституційній практиці сформована...

_____. Чотирьох.

СОВГИРЯ О.В. Чотирьох? Ну, вибачте, чотирьох. І трьох фракцій. Чотирьох скликань і трьох фракцій.

І ще. В європейській конституційній практиці сформована так звана доктрина невдячності призначеного судді до органу, який його призначив. Це значить, що після того як суддя, призначений на посаду, він є абсолютно вільним політично, не має ніяких зв'язків, обов'язків перед органом, який його призначив, і повністю обриває всі, пориває всі зв'язки із попереднім різновидом своєї діяльності.

Ось те, що я хотіла сказати. Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо дозволите, пане голово, я дуже коротко відреагую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Потім Василь Іванович Німченко.

ВЛАСЕНКО С.В. Я, по-перше, вам вдячний, що ви згадали Сергія Петровича Головатого як приклад політичної мімікрії.

СОВГИРЯ О.В. Ні, це ви згадали. Я прізвищ не називала.

ВЛАСЕНКО С.В. Я називаю прізвище. Сергій Петрович Головатий. Саме його ви мали на увазі як людину, яка скакала по всіх фракціях. Я вам хочу зазначити, що саме з цієї причини, саме з цієї причини я особисто оскаржував Указ попереднього Президента України про призначення Сергія Петровича Головатого суддею Конституційного Суду.

СОВГИРЯ О.В. Так, я в курсі.

ВЛАСЕНКО С.В. Єдине що, мені тоді сказали, що ніхто, крім самого Сергія Петровича, цей указ оскаржити не може. От я боровся за це і в Касаційному адміністративному суді і на Великій Палаті, і потім звертався ще з конституційною скаргою, і мені відмовили.

Тому тут я абсолютно послідовний, і вважаю це абсолютно неприпустимим.

І повторюю ще раз, ви говорите, що має статися за рік, що людина із політично не нейтральної стане політично нейтральною, так у мене до вас зустрічне питання: а що повинно зробитися за один день, що людина вчора була учасником політичного, активного політичного життя, політиком, парламентарем - і одразу вона повинна стати нейтральним арбітром?

Я розумію всі посилення на Францію і так далі. Так давайте візьмемо французьких суддів, або таких людей, як французькі судді, як французькі президенти. Вибачте, але у нас немає жодного президента, і не було, немає і не було жодного Президента, який би мислив, як будь-який президент

Франції. Це по-друге.

Знаєте, це коли в попередньому скликанні Петро Порошенко говорив про французьких префектів, так їм сказав: так давайте завеземо французьких префектів, а тоді будемо давати їм повноваження, як у французьких префектів. Це друге.

І третє. Ви послалися на пана Шаповала, а я би радив вам послатися ще на його практику, коли він головував в Центральній виборчій комісії за часів Віктора Федоровича Януковича, і коли були абсолютно спотворені місцеві вибори 10-го року і були сумнівні вибори 12-го року. Розумієте?

Тому видатні науковці сучасності, які були в золотих, перезолотих складах, там були порядні, виважені і фахові люди, на кшталт професора Козюбри та інших. Але дехто дуже довго засидівся потім в політиці, розумієте? Тому всі їх інтерв'ю - вони політичні інтерв'ю, і до них треба ставитись не як до інтерв'ю науковців, при всій повазі до пана Шаповала, знімаю шляпу за його період роботи в Конституційному Суді, немає питань, але він потім став засильно політичним, при всій повазі до нього як до професора і реального доктора наук і дійсно авторитета в певних питаннях.

Тому це абсолютно не зовсім коректне і не зовсім доречно цитування роботи все-таки політика, хоча вже і у відставці, але все-таки політика. Бо після Конституційного Суду він займав низку політичних позицій і вже по суті перестав бути нейтральним суддею, а став політиком і політичним коментарем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Особливо за вашу повагу до президентів Франції. Але був такий Президент Франції Саркозі, він мав деякі проблеми, мабуть, не пов'язані з його президентством, але проблеми саме кримінального характеру. Це офтоп...

ВЛАСЕНКО С.В. Але давайте дочекаємося суду. Давайте дочекаємося

суду. Насправді по багатьох президентах Франції були питання: і по Жаку Шираку були, і по Франсуа Міттерану. Але я щось не бачу там жодного вироку суду. Це нормальна процедура, коли правоохоронні органи пред'являють претензії колишнім високопосадовцям, включаючи президентів, включаючи. Але жодних вироків там немає, і по Саркозі вироку поки теж немає. Я не захищаю Саркозі, хай він сам себе захищає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович Німченко, будь ласка. Потім Сергій Демченко.

Василь Іванович, ми вас не чуємо.

СОВГИРЯ О.В. Василь Іванович, ми вас не чуємо.

НІМЧЕНКО В.І. А тепер?

СОВГИРЯ О.В. Чуємо, але не бачимо.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я теж знав суддів "золотого" складу, але я про інше. Тут звучало про Совет конституционный Парижа, Рада конституційна. Я хотів би, щоб ми, коли ведемо мову і ми з вами вже, як-то кажуть, домовились до того, що ми Конституційний Суд України новелами своїми, які забили туди, перевели із суду права на суд... *(Не чути)* от і все. Ми ж тут записали і рекомендуємо моральний ущерб стягувати. Це що? Визначати моральний ущерб, функціонально, природно функціонально це не є повноваження Конституційного Суду, в тому числі і Ради конституційної Франції. Це перше.

А тепер стосовно, щось ви там крутились кругом фамілії Головатого. Ольга Володимирівна, ну, ви ж бачите...

СОВГИРЯ О.В. Це не я, Василь Іванович, я взагалі не згадувала.

НІМЧЕНКО В.І. Ні, я кажу "ви", я кажу, ми всі там, ви там обговорювали і я з вами. Так я хочу сказати, ви ж як ніхто бачили, вам ... (*Не чути*) для вас для теоретика була практика, коли був заявлений відвід пана Головатого. Так от, я скажу, що лежить в основі: його внутрішні переконання судді. Коли він його казав, хоч 15 років назад, чи коли він його писав, але якщо те, що він писав, і те, що він казав, є його внутрішнім переконанням... А суддя, дай бог, коли підете і зайдете в закриту частину суду, ви згадаєте Німченка Василя Івановича: ти дивись, він, мабуть, знає, що казав. Як воно там вирішується, що обговорюють судді.

Я не можу не погодитись з тим питанням, яке підняв Сергій Володимирович. Я розумію, що за цим стоїть. Ми ж на сьогоднішній день можемо прокурора Генерального назначити без юридичної освіти. Пані Ольга Володимирівна, правда?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не ми.

НІМЧЕНКО В.І. Та ми, ми.

Шановні колеги, друге. Я ж вам не відкрию Америку, що ми можемо навіть піти до того, що давайте віковий ценз знизимо, щоб хтось міг кандидувати. І це ж питання, так, не треба розкривати? От про що йде мова.

Тому, шановні колеги, там же виписано, що таке "відвід". До речі, зверніть увагу, перше – це повинен сам суддя заявити відвід, а тоді вже, якщо він мовчить, як один із суб'єктів, і якщо є підстави, то йому заявляється такий відвід. І ця процедура, я її називаю процедурою, це повинно бути право довіри, повинно бути до судді. Це елемент довіри до суддів. Повірте, так працює суд не лише загальний, а в десять разів навантаження є на Конституційний Суд, тому що там кожне рішення, кожне рішення політично-

правове. Ще раз кажу, політично правове рішення. І тому ми з цього і повинні виходити: рівновіддаленість політиці, рівновіддаленість по предмету, незаангажованість і все інше. Якщо ми з вами придумали уже п'ять суб'єктів, які можуть атакувати, починаючи з глави держави, і дисциплінарні стягнення на суддю і т.д., і т.п... П'ять суб'єктів ви вчора проголосували. То скажіть, будь ласка, це ми незалежність там щось робимо, щоб був суд незалежний? Нехай нам буде соромно, шановні колеги! Такого не було. Такого знущання з конституційних судів я не знав ...*(Не чути)* Ви тут посилаєтесь на доктрини. Ну, ви ж не назвете доктрину, про що ви тут вели мову. Скажіть відкрито, в якому суді? В якому суді, що він ... *(Не чути)* являється вже рівновіддаленим від тієї структури, де він працював до прийняття присяги?

СОВГИРЯ О. В. Ми виключили доктрину. Василь Іванович, ми виключили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Василь Іванович, дякую.

Сергій Демченко. І я пропоную переходити, проголосувати поправки, які визначив Сергій Власенко.

Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Якщо ви мені пропонуєте проголосувати, я не заперечую насамперед, пане Андрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після вашого виступу, я маю на увазі.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Я думаю, що ви шутку зрозуміли, що я шуткую.

Колеги, я дуже радий, що в нас нарешті настає той час, коли ми з вами вже на комітеті обговорюємо добросовісність керівників інших країн. Тобто

ми, напевно, настільки вже з вами навчилися цьому питанню, що питання доброчесності, політичної незалежності відповідно, ми можемо уже нейтральності обговорити, саме не тільки щодо себе, а щодо інших країн. Це мені приємно це чути.

Другий момент, про який казав пан Сергій і пані Ольга, що обговорювалося питання: рік чи місяць з дати, коли ти був народним депутатом чи займав іншу посаду, ти можеш балотуватися чи не можеш балотуватися на посаду судді Конституційного Суду.

Колеги, давайте тут будемо чесними один до одного і зрозуміємо, що є два варіанти: або ми вважаємо, що діючий політик може балотуватися; або ми вважаємо, що ніколи не може балотуватися особа, яка будь-коли в своєму житті займала посаду, наприклад, народного депутата. Тоді це буде зрозуміло, оскільки я дійсно погоджуюсь з пані Ольгою, що один рік чи один місяць – ніхто ніколи не обґрунтує це питання.

СОВГИРЯ О.В. Сергій Олексійович, одне уточнення, можна, я уточню? Тоді ми не просто маємо вважати, ми для цього маємо внести зміни в Конституцію і виставити це як вимогу до кандидата. Це не просто там вимога, можемо додати це в закон - і на цьому все закінчиться.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Момент пов'язаний з тим, як ми маємо відноситись до цього питання.

У нас є варіант, на мою думку, останній приклад – це конкурс до САП, коли питання політичної нейтральності стало ключовим для визначення невідповідності доброчесності нашого колеги. Тобто у нас є такий підхід. Якщо ми його сприймаємо, то ми маємо так само це визначити і щодо порядку обрання суддів Конституційного Суду. Якщо ми його не сприймаємо, то тоді виникає питання щодо всіх цих процедур, які на сьогоднішній день відбуваються, з якими ми таким чином не погоджуємося,

навіщо вони існують. І, напевне, прийшов той час, що ми маємо на них відреагувати.

І тоді вже буде чесним підхід до цих питань і зрозумілим не тільки для нас з вами, але для суспільства, для наших іноземних консультантів, міжнародних партнерів. Десь так, я не бачу, чому ми маємо замовчувати. Давайте працювати з тим, що є, давайте вибудовувати для себе якісь зрозумілі принципи, які будуть використовуватися в будь-якій ситуації, а не окремо для суддів Конституційного Суду, окремо для кандидатів САП. Не може бути доброчесність, визнаватися політична нейтральність за різними критеріями в той чи інший орган.

Тобто у мене пропозиція саме з цього боку подивитися на цю ситуацію. І тоді ми зрозуміємо, яке рішення ми з вами пропонуємо парламенту, нашій країні в цьому питанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію. Я тут, на жаль, не чув деякі ваші щодо конкурсів конкретних приклади.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я сказав, що ви перемогли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Все зрозуміло.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ця перемога дуже скромно замовчується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Конкурсна комісія у вашому складі зробила свій справедливий висновок.

ДЕМЧЕНКО С.О. До речі, це друге питання: чи є наша комісія доброчесною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте зараз, у нас цей законопроект, давайте не будемо виходити за його межі.

СОВГИРЯ О.В. Давайте зупинимось на президентах Франції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... ті поправки, Сергія Володимировича, давайте проголосуємо.

Сергій Власенко просив поставити на голосування 340 і 939 поправку.

ДЕМЧЕНКО С.О. Можна зацитувати, як вона звучить? Те, що пропонує пан Власенко просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не його пропозиції. Тобто це його поправки, вони є в таблиці. Шановні колеги, я буду цитувати всю поправку?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я дуже прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Таблиці є у всіх.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я дуже прошу, пане Андрій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, у вас є таблиця.

СОВГИРЯ О.В. 340-у ми на голосування поставимо в тій редакції, але ми до неї висловили тільки що масу питань. 340-а в редакції Сергія Володимировича звучить так: "суддя, будь-коли раніше..." Доповнити частину третю статті 15 новим підпунктом в такій редакції: "суддя будь-коли раніше публічно висловлював свою позицію щодо питань, які є предметом

розгляду конкретної справи". Це одна із підстав пропонується для відводу судді Конституційного Суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте зараз крапка, будемо голосувати.

Я особисто не підтримую цю поправку. Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій.

Народний депутат Божик.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. *(Шум у залі)*

Народний депутат Демченко.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, виключіть, у когось...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко - за? Сергій Олексійович, я не почув, я перепрошую, мабуть якийсь інший звук.

ДЕМЧЕНКО С.О. За. За, колеги, 2:0.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Костін утримався.

Народний депутат Макаров. Немає.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Зараз він підключається,
повернемося до нього.

Народний депутат Соболев.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималась.
Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.
Народний депутат Торохтій. Не бачу.

ПАВЛІШ П.В. Павліш утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш утримався.
Народний депутат Торохтій. Не бачу. Богдан Григорович, ви з нами?

БАБІЙ Р.В. Пане голово, Бабій утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бабій утримався.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Торохтій утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій утримався.

А Фріс є?

Божик. Не бачу.

Рахуємо. 4 – за, 10 – утримались, проти – 0. Рішення не прийнято.

939 поправка. Вона велика за текстом. Сергій Демченко просив зацитувати, але вона велика за текстом. Давайте просто поставимо на голосування. Я особисто буду утримуватися при голосуванні.

941-а.

СОВГИРЯ О.В. 941-а. У нас 941-а, Андрій Євгенович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Це просто Сергій Власенко сказав 939-а, я собі так записав. 941-а ставиться на голосування.

Ще раз, я буду особисто утримуватися. Переходимо до голосування.
Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик. Не бачу.
Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Немає.
Народний депутат Демченко.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.
Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Костін.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, почув. Костін – утримався.

Макаров. Немає.

Народний депутат Маслов. Пане Денисе, ви з нами? Ще раз, я не почув.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев. Немає.

Народний депутат Совгіря. Ольга Володимирівна.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ольга, ви з нами зараз?

СОВГИРЯ О.В. Вже да. Ви ж проголосували вже. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Ми ще не проголосували.

А, я зрозумів. Проголосували. 1 – за. 10 – проти. Пані Ольго, можливо, ви утримались?

Так, ще раз. Народний депутат Демченко. Нема.

Народний депутат Маслов.

Так, народний депутат Божик. Нема?

Демченко. Або нема зв'язку...

Совгиря. Да, з'явилась.

СОВГИРЯ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималась.

Тоді, 1 – за, 11 – утримались. Рішення не прийнято.

Так, шановні колеги, чи є в когось інші...? Сергій Власенко вже все визначив?

Є пропозиція поставити на голосування тоді таблицю в цілому і відповідний висновок комітету: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про конституційну процедуру (реєстраційний номер 4533), поданий народним депутатом України Костіним та іншими народними депутатами України, прийняти в другому читанні та в цілому в редакції, запропонованій комітетом. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні визначити...

СОВГИРЯ О.В. Мене, мене, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, заступника голови комітету, голову підкомітету з питань політичної реформи та конституційного права Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Совгирю Ольгу Володимирівну. Переходимо до голосування.

Народний депутат Бабій. Прошу підтримати це рішення. Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Макарова нема.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко – за.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вас чую. Я просто вимкну вам звук, а то там щось заважає.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш – за.

Народний депутат Соболев. Немає.

Народний депутат... Совгирі не бачу.

Народний депутат Стефанчук. Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Торохтій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс. Немає.

Шпенев. Немає.

Рахуємо. 12 – за, проти – 0, 2 – утримались. Рішення прийнято.

Шановні колеги, є маленьке питання. Ми завершили розгляд цього питання, є маленьке питання в пункті "Різне". Це пропозиція включити до складу робочої групи з питань цифровізації правосуддя та суміжних правових інститутів України, яку очолює наш колега Роман Бабій, наступних колег. Це пропозиції Державного підприємства "Інформаційні судові системи" та Державного підприємства "Центр судових сервісів", пропонують Богданова... А, виключити Богданова Леоніда Владиславовича і включити Козлова Миколу Володимировича, виконуючого обов'язки генерального директора ДП "Інформаційні судові системи", за згодою, Слюсаренка Андрія Вікторовича, виконуючого обов'язки директора ДП "Центр судових сервісів", за згодою.

Чи є зауваження? Якщо нема зауважень, просто консенсусом приймемо це рішення. Нема зауважень.

Шановні колеги, дякую всім за роботу. Гарного вечора! *(Загальна дискусія)* Дякую. Всім до завтра!